

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ

УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2024

ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ.....	416
УГРИН А. М., БОКША Н. І., СЕДОУХОВА Є. В. КОНСТРУКТИВНО-ДЕКОРАТИВНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧИХ НАРОДНИХ СОРОЧОК БОЙКІВ ЗАКАРПАТТЯ.....	419
ФЕСР А. Є. РОЗВИТОК ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ.....	421
ФОРДЗЮН Ю.І., КАБАЦІЙ В.М., ЖИГУЦ Ю.Ю., ЛЕГЕТА Я.П. КОМПЛЕКСНЕ ДИФУЗІЙНЕ НАСИЧЕННЯ СТАЛЕЙ В ПОЛІМЕРВМІСНИХ СЕРЕДОВИЩАХ	423
ЦИГАК О. О., КЛЮЧОВІ ТЕНДЕНЦІЇ, ЯКІ ФОРМУЮТЬ ЕКОНОМІКУ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЮ.....	425
ЧЕРНИЧКО Т. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ БЛОКЧЕЙНУ.....	426
<i>РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</i>	
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., ВІТВИЦЬКИЙ О.М., ГОНЧАРОВА А. СТІЙКІСТЬ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТА АДАПТАЦІЇ ДО КРИЗОВИХ УМОВ.....	429
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., КОЗАЧОК О.О. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В ТУРИЗМІ.....	432
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н.М., СИМАКОВА В.С. РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	434
ДІДОВИЧ Ю.О., МЕДВІДЬ Л. І. ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗМУ ПОЛЬЩІ.....	436
ЛЬТЬО Г.Ф., САВЧАК А.В., БИСЬМАК В.В. НАУКОВИЙ ДОСВІД СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ..	438
ЛЬТЬО Т.І., ЧЕРКАШИН В.А. ЦИФРОВИЙ ТУРИЗМ. РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ.....	440
КАМПОВ О.М., МЕДВІДЬ Л. І. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ.....	442
КАМПОВ Н.С., КАСИНЕЦЬ О.В. ТУРИСТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЯК СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	444
КОВАЧ В.В., МЕДВІДЬ Л. І. ТУРИСТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЇЇ СКЛАДОВІ.....	446
ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., ГОЙДА В.Ю. ЕВОЛЮЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО МЕНЕДЖМЕНТА ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ.....	448
МАЛЕЦЬ О.О. , МАЛЕЦЬ Н.Б., БАБИНЕЦЬ М. М. КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ТА МУЗЕЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ «ЕТНОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСЬ» ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.....	451
МИКУЛАНИНЕЦЬ С., МИКУЛАНИНЕЦЬ В. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАХ.....	453
МІЛАШОВСЬКА О.І., ГЛУШКО К.Є. ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ.....	455
ОЛІЙНИК В.В., СОСКИДА В. Я. ФЕНОМЕН ДЕРЕВ'ЯНОЇ ХРАМОВОЇ АРХІТЕКТУРИ ЗАКАРПАТТЯ.....	457
ПАНКОВА О.М., МІШКО Д.В. ВИКОРИСТАННЯ ЙОДКАЗЕЇНУ В ТЕХНОЛОГІЇ ХЛІБОБУЛОЧНИХ ВИРОБІВ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	460
ПАПП В.В., БОШОТА Н.В., ГОРВАТ З.С. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

2. Бабушко С. Р., Попович С. І. Діджиталізація діяльності туристичних агенцій. Актуальні питання туризмології та туристичної практики: матеріали наук.-практ. конференції (18 квітня 2019 р.). — 2019. — С.13-16.

3. Лісовський П.М. Туристична діяльність: інновація, інвестиція, рекреація: навч. посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2022. 124 с.

УДК 338.48-53-056.2/.3(043.2)

КАМПОВ О.М.
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»,
МЕДВІДЬ Л. І.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри географії та суспільних дисциплін
Мукачівський державний університет

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ

Основною тенденцією розвитку сучасного туризму є створення сприятливого середовища відпочинку для всіх категорій туристів. Люди з обмеженими можливостями мають потреби в повноцінному житті, у вільному переміщенні, спілкуванні та в туристичних подорожуваннях. Світова туристична індустрія прагне зробити туризм приємним для всіх людей, незалежно від віку, фізичних особливостей (користувачів інвалідного візка, осіб із захворюванням органів слуху чи зору, вагітних жінок, батьків із дітьми, осіб, що відновлюються після нещасних випадків або інших хвороб).

Доступний туризм (accessible tourism), туризм для усіх (tourism for all), інклюзивний туризм (inclusive tourism) – ці терміни є найбільш вживаними як у вітчизняних, так і зарубіжних дослідженнях, й означають соціальне право, яке мають усі громадяни на вільне чи безперешкодне пересування та користування туристичними послугами та товарами [1].

Генеральна асамблея Всесвітньої туристичної організації в 2013 році своїм рішенням закріпила визначення поняття «туризм, доступний для усіх, як форму туризму, що передбачає процес співробітництва учасників туристичного процесу, що дозволяє людям, які мають потребу в доступі, зокрема пов'язану з мобільністю, зором, слухом і когнітивними функціями, функціонувати незалежно, справедливо та доступним шляхом, надання їм розробленого на принципах універсального дизайну продуктів туризму, послуг та середовищ» [2].

Основоположник і пропагандист доступного туризму Скот Раян вважає, що інклюзивний туризм – це туризм, доступний для усіх незалежно від постійних або тимчасових обмежень фізичних можливостей. Тобто, це соціальна інтеграція людей з обмеженими можливостями у сучасне суспільство. Відповідно, найбільш універсальним способом соціальної інтеграції особи в суспільство є спосіб туризму.

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Безбар'єрний туризм розглядається як специфічний (безпечний) вид туризму, основною метою якого є безбар'єрний доступ до усіх туристичних ресурсів, позитивний психологічний клімат, рівність можливостей усіх туристів, повномасштабне інформування людей з особливими потребами про можливості того чи іншого туристичного об'єкту, а також передбачає швидку здатність суб'єктів туризму перелаштовуватись відповідно до запитів людей з особливими потребами.

Термін «бар'єр», який є ключовим у визначенні безбар'єрного туризму, розглядається як перешкода, з якою зустрічається людина у процесі своєї життєдіяльності. Розрізняють бар'єри соціальні (бар'єр влаштування на роботу за статевою ознакою), психологічні (бар'єр спілкування, різноманітні фобії), культурні (адаптація туриста до нових традицій і норм поведінки в країні відвідування, соціалізація дитини-інваліда в суспільстві з дискримінаційними культурними нормами), фізичні (розмір дверного отвору в готельному номері, нахил пандуса на вході у магазин) та інші.

Організація безбар'єрного туризму є процесом розвитку туризму, мета якого забезпечити всім доступ до туризму та його об'єктів. Безбар'єрність туризму проявляється в плані пристосування інфраструктури туристичних центрів і об'єктів туристського показу до різних потреб всіх людей, в тому числі людей з обмеженими фізичними можливостями, їх опікунів і членів сім'ї. У той же час безбар'єрний туризм – це вид діяльності, бізнес, який реалізує туристичний продукт, інформацію, окремі туристичні послуги з урахуванням потреб в доступі й організації цих послуг для маломобільних груп осіб [3].

Дослідивши проблему термінологічного апарату можна зробити висновок, що в Україні не існує загальноприйнятого визначення туризму для людей з інвалідністю, про що свідчить відсутність єдиного терміну. Проблема визначення «доступний туризм», що часто зустрічається в іноземній літературі як «accessible tourism» не набуло широкого використання в Україні, так як має два значення: фізична доступність інфраструктури та доступність туристичних послуг у грошовому еквіваленті.

На нашу думку, найбільш вдалим терміном, що включає всі визначення, має стати «інклюзивний туризм», адже суть інклюзії – це включення усіх осіб у туристичну діяльність, незважаючи на їх фізичне чи психічне здоров'я, усіх груп населення незалежно від віку (від дітей до людей похилого віку), від приналежності до певної національності, від засобу пересування (людина на інвалідному візку чи мама з немовлям, що використовує дитячий візок) тощо.

Література:

1. Гринасюк А. Р., Єрко І. В., Нечипорук М. А. Зарубіжний досвід проектування туристичних маршрутів за універсальним дизайном. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Географічні науки*. 2019. № 31 (385). С. 142–153.

2. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю: Резолюція Генеральної асамблеї ООН № 61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006 р. (Конвенцію

РОЗДІЛ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ратифіковано законом України № 1767-VI від 16.12.2009). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

3. Лепський В., Науменко Л., Борисова І. Інклюзивний туризм як вид реабілітації: наукове обґрунтування та перші кроки втілення у життя. *Український вісник медико-соціальної експертизи*. 2016. № 4. С. 47–52

УДК 338.486.2(043.2)

КАМПОВ Н.С.,
старший викладач кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму
КАСИНЕЦЬ О.В.
старший викладач кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет

ТУРИСТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЯК СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Стрімкий розвиток туризму у світі та Україні стимулює державні органи влади використовувати усі можливості для покращення управління цим процесом з метою залучення більшої кількості туристів. Туристична інфраструктура включає також інформаційні центри.

Туристично-інформаційний центр (ТІЦ) – це система, яка створює можливість отримувати будь-яку інформацію, що буде корисною і привабливою для туристів, дізнатись про основні туристичні об'єкти (природні, археологічні, історичні, культурні та духовні пам'ятки, культурні та культурно-розважальні заклади, готелі, санаторії, бази відпочинку, головні туристичні маршрути, місцеві свята та фестивалі, туристичні компанії та послуги, що пропонуються суб'єктами туристичної діяльності), а також іншу інформацію стосовно туризму та відпочинку в регіоні; це ключовий елемент туристичної інфраструктури, який працює на ринку рекреаційних послуг і за допомогою якого гості міста задовольняють свій попит на інформацію та пропозиції. На думку Музиченко-Козловської О.В., ТІЦ можна вважати елементом інноваційної інфраструктури туристичної індустрії, оскільки за його допомогою туристи та інші суб'єкти туризму мають змогу отримати туристичну інформацію та консультативні послуги щодо туристичної діяльності у місцевості подорожування та за її межами [1].

Туристично-інформаційний центр – це організація, в якій надають інформацію та консультації про туристичні можливості та ресурси місцевості, яку відвідують туристи, а також здійснюють обмін такою інформацією з іншими ТІЦ, а також з іншими організаціями та управліннями.

Діяльність ТІЦ має бути спрямована на інформування та консультування туристів та інших суб'єктів туристичної галузі економіки, промоцію та рекламування туристично-рекреаційних ресурсів та інших принад місцевості тощо. Адже за даними статистичних досліджень Всесвітньої туристичної

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>